

Dla producentów czereśni

Według Barta Liesenborghsa (fot. 1) z LieverFruit bvba z Belgii, współpracującego z firmą Agrosimex, sukces uprawy czereśni opiera się na trzech filarach – produktywności, ochronie plonu i jakości owoców. O tym, jak go osiągnąć i które z odmian tego gatunku warto uprawiać w Polsce, belgijski doradca mówił podczas Letnich Pokazów Czereśniowych (20 lipca 2014 r.) w Górach Wysokich k. Sandomierza (czytaj nr 9/2014 „MPS SAD” oraz str. 46).

Do uprawy towarowej

Produktywność czereśni zależy od wielu czynników, m.in. odmiany i podkładki, sposobu prowadzenia drzew, od terminu i długości ich kwitnienia, zawiązania owoców, warunków panujących podczas kwitnienia oraz w okresie wzrostu zawiązków owocowych (temperatura i wilgotność powietrza), wzrostu wegetatywnego drzew i równowagi pomiędzy nim a rozwojem generatywnym. W uprawie tego gatunku niezmiernie ważna jest też ochrona dojrzewających owoców przed pękaniem podczas deszczu – np. montaż osłon przeciwdeszczowych oraz stosowanie preparatów zwiększających wytrzymałość czereśni na pęknięcie.

Obecnie największym zainteresowaniem na rynku cieszą się owoce ciemnoczerwone, jędrne, z połyskiem, o średnicy minimum 28 mm, wyrównane, z zieloną szypułką.

Do uprawy w Polsce B. Liesenborghs polecał głównie odmiany samopylne ('Lappins' – fot. 2, 'Skeena', 'Sweetheart'). Jego zdaniem są one mniej zawodne w plonowaniu w naszych warunkach klimatycznych. Natomiast odmiany obcopolne (np. 'Burlat', 'Kordia' – fot. 3, 'Regina' – fot. 4) są bardziej wymagające,

Fot. 1. Bart Liesenborghs z LieverFruit bvba z Belgii zaproponował odmiany do uprawy w Polsce

fot. 1-6 A. Łukawska

Fot. 2. 'Lappins'

Fot. 3. 'Kordia'

a ich drzewa trudniej się formuje, mają jednak atrakcyjne owoce, które zawsze wzbudzają zainteresowanie odbiorców i konsumentów. Niestety, nie co roku odmiany te plonują w Polsce tak, jak byśmy sobie tego życzyli.

Klimat w Polsce jest mniej stabilny niż na zachodzie Europy. Zimą mogą przemarznąć pąki kwiatowe lub wiązki przewodzące, a czasem całe drzewa, zaś wiosną kwiaty i zawiązki owoców. Przymrozki wiosenne, uszkadzając młodą tkankę, sprzyjają też infekcji sprawcą raka bakteryjnego ▷

Fot. 4. 'Regina'

Fot. 5. 'Summit'

◁ (*Pseudomonas syringae*). Szczególnie groźne są gwałtowne ocieplenia następujące tuż po zimie. Wówczas drzewom w okresie kwitnienia może brakować wielu składników pokarmowych, gdyż korzenie jeszcze nie pobierają ich z gleby, a pąki oraz zdrewniałe tkanki zawierają ich zbyt mało. Ponadto susza w okresie kwitnienia drzew nie sprzyja zapyleń i zapłodnieniu kwiatów. Zmienna wilgotność gleby wiosną naraża je z kolei na stres, co może

powodować nadmierne zrzucanie związków owocowych. Natomiast opady deszczu w okresie zbioru owoców sprzyjają ich pękaniu.

Prawdą jest, że popyt kształtuje podaż, a zarazem dobór odmian w sadach. Młodzi polscy sadownicy często chcą naśladować sadowników z Europy Zachodniej i nie zastanawiając się nad problemami w uprawie tego gatunku, zakładają sady z odmian (najczęściej obcocyplnych)

wymagających zupełnie innych warunków klimatycznych niż te panujące w Polsce – mówił B. Liesenborghs.

Na świecie czereśnie uprawia się głównie w rejonach usytuowanych w bliskim sąsiedztwie mórz, oceanów lub na terenach wysoko położonych, gdzie ryzyko wystąpienia mrozu/przymrozku jest minimalne. Tam też są prowadzone badania nad nowymi odmianami. W Polsce trudno o takie warunki,

reklama

Szkoła Drzew Owocowych

Zagórze 140, 24-200 Bełżyce woj. lubelskie
tel./fax 81 517 92 57, kom. 606 650 149
www.drzewka.pl, e-mail: bielakmarek@op.pl

OFERTA HANDLOWA

Jesień 2014 r. — Wiosna 2015 r.

mgr inż. Marek Bielak & syn polecają:

Jabłonie:

dwuletnie, jednoroczne i siedmiomiesięczne
na podkładkach M.9, M.26, P 60, M.7

'Campur; Elise®; 'Gala Must™; 'Gloster';
'Golden Delicious Reinders®; 'Idared'; 'Ligolina®;
'Najdared®; 'Red Jonaprince®; 'Jonagored Supra®;
'Szampion Reno 2®; 'Mutsu NK®; 'Evereste';
'Profesor Sprenger'; 'Rubin'; 'Gold Bochemia'

oraz

Śliwy: 'President'; 'Węgierka Zwykła'

Wiśnie: 'Łutówka'; 'Sabina'

Czereśnie: 'Burlat'; 'Kordia'; 'Summit'; 'Sylvia';
'Techlovan®'

Grusze: 'Konferencja'; 'Lukasówka'

Podkładki wegetatywne:

M.9; M.26; P 60; M.7; Colt; Pigwa S1

Fot. 6. 'Sylvia'

zatem przed podjęciem decyzji o założeniu sadu czereśniowego i doborze odmian doradca zalecał dobrze się zastanowić. Nie zawsze odmiana dobrze plonująca w tamtejszych warunkach sprawdzi się także w Polsce.

Dobór odmian

W Europie w uprawie czereśni dominują odmiany samopylne 'Lapins' i 'Sweetheart' oraz obcocyplne 'Kordia' i 'Regina'. Dwie pierwsze z wymienionych, zdaniem B. Liesenborghsa, są wystarczająco produktywne, aby mogły być uprawiane

z powodzeniem także w Polsce. Mniej zawodne w uprawie od typowych odmian obcopolnych są m.in. 'Burlat', 'Merchant', 'Summit' (fot. 5), 'Canada Giant', 'Sylvia' (fot. 6), 'Schneidera Późna', 'Karina' i 'Sweetheart'. Właściwi ich dobór pozwala na rozciągnięcie okna zbioru ich owoców od 1 do 9 tygodnia dojrzwania czereśni. Niestety, nie mają one jednak tak atrakcyjnych owoców jak 'Kordia' i 'Regina'.

W Belgii uprawia się głównie odmiany obcopolne, m.in. 'Sweet Early', Earlise® rivedel, 'Belise', 'Samba', 'Vanda', 'Korvick', Simone®, zaś z samopylnych 'Satin' i 'Skeena'.

Są to dość nowe odmiany i nadal nie wiadomo, czy któraś z nich dłużej „zagości” na rynku. 'Skeena', choć jest produktywną odmianą, traci ze względu na podatność owoców na pęknięcie podczas deszczu. W tym roku w sadach, w których nie było osłon przeciwdeszczowych, wszystkie jej owoce spękały.

Wśród nowych, perspektywicznych odmian czereśni o atrakcyjnych owocach B. Liesenborghs wymienił 'Grace Star' (włoska odmiana o ciemnych, dużych i ładnych owocach, dobry zapylacz) i 'Hertford' (o owocach smacznych, jędrnych i wysokiej jakości, dojrzewa pomiędzy 'Sambą' i 'Kordią') oraz samopylną 'Rubin' (dojrzewa tuż po odmianie 'Regina'). Dwie pierwsze są to odmiany wczesne, ich owoce dojrzewają między 3. a 5. tygodniem dojrzwania czereśni. Uprawa ich wiąże się jednak z ryzykiem uszkodzeń przymrozkowych (wcześnie kwitną) oraz podatnością owoców na pęknięcie, dlatego wymagają osłon przeciwdeszczowych. Godna polecenia do polskich sadów jest zdaniem B. Liesenborghsa także odmiana 'Grace Star'. Natomiast 'Hertford' jest odmianą produktywną, ale ma drobniejsze i nieco jaśniejsze owoce niż 'Regina'. W tym samym czasie dojrzewają też owoce samopylnej odmiany 'Satin', która jednak słabo plonuje, a jej owoce są średniej wielkości i krótko mogą pozostać w obrocie, co sprawia, że najprawdopodobniej nie znajdzie ona uznania na rynku. Odmiana 'Rubin' natomiast może mieć niepochlebne opinie na rynku, ale problem z nią polega na tym, że pierwsze drzewka, które trafiły do handlu, nie były odwirusowane. Owoce tej odmiany

są podobne do 'Reginy', trochę bardziej wydłużone, duże, smaczne, ale wrażliwe na pęknięcie (można je jednak przechowywać po zbiorze nawet kilka tygodni). Dojrzewają w tym samym czasie co czereśnie odmiany 'Sweetheart'. 'Rubin' w Polsce może zastąpić odmianę 'Sweetheart', która jest wrażliwa na raka bakteryjnego. Jest też dobrym zapylaczem dla odmiany 'Regina'.

Odmianą, która może okazać się atrakcyjna rynkowo, jest także 'Samba'. Ze względu na słaby wzrost drzew uważano początkowo, że jest ona mało produktywna. Odpowiednie cięcie i prowadzenie drzew obaliło jednak ten mit. Wadą owoców tej odmiany, mimo atrakcyjnego wyglądu, jest jednak ich smak (ustępuje owocom odmiany 'Grace Star'). Drzewa odmiany 'Samba' wcześniej kwitną i są wrażliwe na wiosenne przymrozki, a dojrzewające owoce pękają podczas deszczu. Dlatego poleca się ją uprawiać pod osłonami.

Owoce odmiany 'Summit' dojrzewają po odmianie 'Samba' i odmiana ta ma nadal zadaniem B. Liesenborghsa

większą przyszłość niż ta druga. W Polsce z powodzeniem może być uprawiana odmiana 'Vanda', mimo że jest obcopolna. Jest pełna oraz ma smaczniejsze i trwalsze owoce niż 'Samba'. Odmiany 'Carmen' i 'Penny' to odmiany hodowli stacji badawczej w East Malling w Anglii. Kryterium ich selekcji był smak (na rynku brytyjskim zainteresowaniem cieszą się tylko owoce słodkie), nie zwracano uwagi na podatność owoców na pęknięcie (z uwagi na specyfikę klimatu czereśnie są tam uprawiane tylko pod osłonami), a ta cecha okazała się niestety ich wadą. Ponadto owoce odmiany 'Carmen' po zbiorze szybko tracą smak.

W przypadku czereśni odmiany 'Samba', zdaniem B. Liesenborghsa, odbiorcy chętniej sięgną po inną odmianę, gdy tylko pojawi się taka na rynku. Jeżeli konsumenci mieliby wybór między czereśniami odmian 'Grace Star' i 'Vanda', wybiorą tę pierwszą – z uwagi na większe, jędrniejsze i smaczniejsze owoce.

Anita Łukawska

W br. sadownicy w Belgii za czereśnie odmian wczesnych uzyskiwali 6 €/kg, ale w miarę dojrzewania kolejnych odmian cena tych owoców spadła do 1,5 €/kg.

KONSTRUKCJE SADOWNICZE

www.konstrukcje-sadownicze.pl

- **tyczki bambusowe**
gładko kolankowe, kolankowe
- **słupki betonowe 3,0–3,7m**
- **pale drewniane impregnowane ciśnieniowo**
- **drut, wężyk sadowniczy**
- **szybkozłączki, stebofixy**
- **kotwy mocujące**

BIURO / MAGAZYN

Bądków 63, 05-610 Goszczyn
tel. 606 629 535